

ВП НУБіП України «Бобровицький коледж економіки
і менеджменту ім.О. Майнової»

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Методичні вказівки до самостійних робіт
для студентів II курсу спеціальностей
«Фінанси», «Банківська справа та страхування», «Облік і оподаткування»

Самостійна робота 1
ТЕМА: Галицько-Волинське князівство
(2 год.)

1. Утворення Галицько-Волинської держави.
2. Монгольська навала на українські землі.
3. Галицько-Волинська держава за князя Данила Галицького та його наступників.

Література

- О. Субтельний. Історія України.-К., 1993 с. 67-95.
О. Бойко. Історія України. – К., 1998. с. 71-98.
Ю. Зайцев. Історія України. - Л., 1998, с. 51-85.
М. Грушевський. Історія України. – К., 1994.
І. Крип'якевич. Історія України. с. 69-90.

Методичні вказівки

В процесі опрацювання рекомендованої літератури зверніть увагу на причини розпаду Київської Русі, зростання натурального господарства, феодалних міжусобиць та ін. При цьому слід мати на увазі, що через відповідний історичний період пройшли більшість європейських країн.

Слід осмислити світове значення боротьби руських князівств проти монголо-татарської навали, а також зрозуміти її роль в завершенні розпаду Київської Русі.

При вивченні Галицько-Волинської держави, слід звернути увагу на перенесення центру української державності на захід, після 1240 року, де формується Галицько-Волинське князівство, а також на період найбільшої могутності держави – правління Данила Галицького (1238-1264 роки), який зібрав землі, завойовані ворогами під час сорокалітньої війни, заснував міста Львів та Холм, вів активну політику з Польщею та Угорщиною, прийняв королівську корону від Папи Римського, відіграв велику роль у боротьбі з монголо-татарською навалою, зупинивши їх вхід до Європи.

Студенти повинні знати:

- що являє собою Київська Русь, її історичний розвиток, причини роздробленості;
- етапи політичного розвитку Галицько-Волинського князівства;
- історичне значення Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати етапи політичного розвитку Галицько-Волинської держави;
- оцінювати діяльність Галицько-Волинських князів (Романа Мстиславовича, Данила Галицького та інших).

Перелік питань для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 1

1. Назвіть причини, які викликали роздробленість Київської Русі.
2. Визначте історичне значення Київської Русі.
3. Охарактеризуйте монголо-татарську навалу на українські землі.
4. За яких обставин утворилося Галицько-Волинське князівство ?
5. Дайте характеристику галицькому князеві Роману Мстиславовичу за таким планом:
 - 1) Внутрішня політика.
 - 2) Основані напрями зовнішньої політики.
 - 3) Моральні якості.
 - 4) Ставлення до князя в його країні та за кордоном.
6. До якого часу належить перша письмова згадка про м. Львів ?
 - а) 1256 р.
 - б) 1240 р.
 - в) 1410 р.
7. Охарактеризуйте роль Данила Галицького в історії Галицько-Волинського князівства.
8. Хто був останнім князем ?
9. Визначте історичне значення Галицько-Волинської держави.
10. Коли вперше згадується назва “Україна” і яким є її походження ?

Самостійна робота 2
ТЕМА: Соціально-економічний та політичний розвиток
України в другій половині XVII – XVIII століття
(2 год.)

1. Участь запорожців у війнах проти Польщі, Османської імперії та Кримського ханства.
2. Політика Московського уряду щодо Запорізької Січі.
3. Господарське життя й політичний устрій Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України в другій половині XVII століття.
4. Гетьман І. Мазепа як людина і політик.
5. П. Орлик та його Конституція України.
6. Посилення колоніальної політики Російської імперії щодо України.

Література

Д. Яворницький. Історія України. - К., 1993. ст. 136.
О. Субтельний. Історія України. – К., 1999. ст. 157.
Ю. Зайцев. Історія України. – Л., 1998 ст. 134-141.

Методичні вказівки

Зверніть увагу на суперечливість політичного становища українських земель в другій половині XVII століття, боротьбу різних груп козацької старшини за політичну орієнтацію на Росію, Польщу та Туреччину.

Зверніть увагу, як у складних умовах Запорізька Січ намагалась зберегти свій особливий статус, але підкресліть, що на кінець XVII століття Запоріжжя втрачає свою політичну роль, а зосереджується, в основному, на воєнних походах на боці тих чи інших угруповань.

При вивченні господарського життя і політичного устрою Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України, слід звернути увагу на процес колонізації земель у верхів'ях Псла, Ворскли, Сіверського Дінця, охарактеризувати розвиток аграрних відносин на землях Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України, розвиток ремесел, промисловості, торгівлі, підкреслити особливості соціально-економічного розвитку українських земель порівняно з відповідними процесами в Московській державі, показати переваги системи органів влади на українських землях, їх відносний демократизм.

Після опрацювання рекомендованої літератури зробіть висновок, що в другій половині XVII століття відбувається занепад і повна ліквідація Гетьманщини. Слід зрозуміти намагання гетьмана Мазепи будь-якою ціною зберегти українську державність.

Ознайомитись із гетьманом П. Орликом, який намагався утворити антимосковську коаліцію і домогтися здобуття незалежності України,

підкреслити роль П. Орлика в розробці теорії держави і права, врахувати, що з Конституцією П. Орлика студенти будуть глибше ознайомлюватися при вивченні дисципліни “Основи конституційного права”.

При опрацюванні посилення колоніальної політики Російської імперії щодо України, слід врахувати, що політика Петра I і була спрямована на обмеження державних прав українського народу та русифікації населення. Охарактеризувати діяльність гетьманів П. Скоропадського, П. Полуботка, Д. Апостола.

З культурою України в XVIII столітті студенти будуть ознайомлюватися при вивченні предмета “Українська та зарубіжна культура”.

Студенти повинні знати:

- причини виникнення українського козацтва;
- участь запорожців у війнах проти Польщі, Османської імперії та Кримського ханства;
- чому Запорізьку Січ називають козацькою республікою;
- чим характеризується господарське життя й політичний устрій Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України другої половини XVIII століття;
- діяльність гетьмана І. Мазепи;
- причини Шведсько-Українського союзу 1708 року;
- наслідки для України переходу І. Мазепи та частини козацтва на бік Карла XII;
- діяльність П. Орлика;
- заходи Катерини II по остаточній ліквідації автономного устрою України;
- яке історичне значення для України та Росії мало приєднання Криму.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати політику московського уряду щодо обмеження та повного скасування Гетьманщини;
- аналізувати діяльність гетьманів П. Скоропадського, П. Полуботка, Д. Апостола;
- давати оцінку діяльності гетьмана І. Мазепи.

Перелік питань для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 2

1. Що, на вашу думку, було позитивного у внутрішній політиці П. Дорошенка ?
2. Які цілі у зовнішній політиці переслідував гетьман ?
3. Які обставини завадили Дорошенкові залишатися на Лівобережжі після обрання його гетьманом обох боків України ?
4. За яких обставин Д. Многогрішний став гетьманом на Лівобережжі ? Охарактеризуйте “Глухівські статті”.
5. Які заходи здійснив гетьман І. Самойлович щодо реорганізації державного життя України ?
6. Які наслідки для України мали Бахчисарайське перемир’я 1681 року і “Вічний мир” 1686 року ?
7. Доведіть, що Запорізька Січ на кінець XVII століття втратила своє значення.
8. Коли Запорозька Січ перейшла під владу царя ?
9. Коли і за яких обставин І. Мазепа став гетьманом України ?
10. Назвіть основні напрями внутрішньої політики І. Мазепи.
11. Яку роль відіграв С. Палій і його сподвижники у заселенні земель Правобережжя та створенні полків ?
12. Якими мотивами користувався гетьман І. Мазепа, укладаючи українсько-шведський союз ?
13. До яких заходів вдався Петро І, дізнавшись про перехід Мазепи на бік шведів ?
14. Яка була мета політичної діяльності П. Орлика після смерті І. Мазепи ?
15. Назвіть основні положення Конституції П. Орлика.
16. Як ви оцінюєте діяльність гетьмана П. Орлика ?
17. Доведіть, що політика Петра І щодо України була спрямована на русифікацію та обмеження державних прав.
18. Охарактеризуйте “Решетилівські статті”.
19. Порівняйте політику П. Полуботка та Д. Апостола.
20. Чому правління К. Розумовського називають періодом відродження української державності ?

Пропонуються питання стосовно соціально-економічного розвитку

1. Які зміни у земельних відносинах відбулися у Лівобережній Гетьманщині в другій половині XVII століття ?
2. Назвіть особливості системи землеволодіння в Слобідській Україні.
3. Охарактеризуйте соціальну структуру Слобідської України та Лівобережної Гетьманщини.
4. Що призвело до зростання міст у другій половині XVII століття ?
5. Чому Московський уряд домігся ліквідації незалежної української православної церкви ? Про які наміри це говорило ?

Складіть схему управління Лівобережної Гетьманщини Московською державою

Держава	Форма правління	Спосіб формування державних органів	Наявність основних прав і свобод населення

САМОСТІЙНА РОБОТА 3

ТЕМА: Україна на початку XX століття (1900-1914 роки) (2 год.)

1. Соціально-економічний розвиток України на початку XX століття.
2. Причини та початок революції 1905-1907 років.
3. Столипінська аграрна реформа, її суть.
4. Загострення міжнаціональних відносин на українських землях.

Література

О.Д. Бойко. Історія України. – К., 1999. ст.. 248-277.

Історія України. / Навчальний посібник за ред. Алексєєва К.Л., 2002, ст. 128.

Методичні вказівки

При вивченні даної теми слід повторити “Соціально-економічне та політичне становище Російської імперії наприкінці XIX – на початку XX століть”, з курсу “Всесвітня історія”.

Вивчаючи революцію 1905-1907 років уясніть, що головним позитивним наслідком для України стала відміна заборони української мови та виникнення багаточисленних українських політичних партій і культурно-освітніх організацій.

Зрозумійте, що в Західній Україні національний рух розвивався в більш сприятливих умовах і мав значно більші здобутки, ніж у Наддніпрянщині.

Щодо економічного розвитку, слід зрозуміти складність і невичерпність аграрного питання, зрозуміти процес розвитку капіталістичних відносин і проведення столипінської реформи.

При опрацюванні питання наростання українського політичного руху, зверніть увагу, чому центром національного руху стала Західна Україна (початок XX століття), який заклад став центром політичного життя, яке значення мала діяльність митрополита А. Шептицького.

Студенти повинні знати:

- особливості економічного розвитку України на початку XX століття;
- причини революції 1905-1907 років;
- етапи проведення революції, наслідки;
- коли була проведена аграрна реформа Столипіна, її наслідки;
- які політичні партії були впливові на західноукраїнських землях.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати соціально-економічний розвиток України на початку XX століття.

Самостійна робота 3
ТЕМА: Україна в роки Першої світової війни (1914-1918 роки)
(2 год.)

1. Причини і характер війни.
2. Створення СВУ. Формування Легіону Січових стрільців.
3. Воєнні дії на території України в 1914 році.
4. Українські землі в 1915-1917 роках.

Література

О. Субтельний. Історія України. ст.. 357, 418.
М.В. Коваль, С.В. Кульчицький. Історія України. ст. 266.
О.Д. Бойко. Історія України. ст. 273.
Історія України / навчальний посібник за ред. Алексєєва. / ст. 131.

Методичні вказівки

Рекомендується: повторити тему “Перша світова війна” з курсу “Всесвітня історія”. Особливу увагу зверніть на глибоке осмислення місця і ролі України в роки війни, з’ясуйте, що плани поневолення українських земель виконували обидва блоки імперіалістичних держав. Крім того, більшість українських політичних партій Східної та Західної України підтримали свої уряди в даній війні, і для українців вона стала братовбивчою, бо на різних фронтах воювали українці проти українців.

Глибше ознайомтеся із наслідками “Галицької битви 1914 року” та наступом в 1916 році генерала Брусилова, а також із створенням в Галичині Легіону Українських Січових Стрільців.

Студенти повинні знати:

- плани країн Антанти та Троїстого Союзу стосовно України;
- коли було створено СВУ, хто був керівником даної організації;
- коли був утворений Легіон Українських Січових Стрільців;
- які основні битви Першої світової війни Ви можете назвати;
- в чому трагедія українського народу ?

Студенти повинні вміти:

- аналізувати становище українських земель в роки Першої світової війни;
- коментувати наслідки війни для України.

Перелік питань для контролю та самоконтролю

1. Коли розпочалась Перша світова війна ?
2. Вкажіть причини Першої світової війни.
3. Поясніть, чому Україна займала значне місце у планах воюючих держав ?
4. Назвіть блоки, які було створено на початку світової війни.
5. Які наслідки мала колоніальна політика Російської та Австро-Угорської імперії для українців ?
6. Поясніть, як ви розумієте термін “національно-визвольний рух” ?
7. Назвіть причини розколу національно-визвольного руху.
8. Назвіть українські політичні організації на західноукраїнських землях та Наддніпрянській Україні. Охарактеризуйте їх ставлення до першої світової війни.
9. Покажіть на карті основні бої 1914 року.
10. Поясніть, які наслідки для воюючих держав могла мати і мала позиційна війна ?
11. Охарактеризуйте воєнну кампанію 1915 року. Вкажіть причини поразки російських військ.
12. Розгляньте основні бої 1916 року. Який вплив вони мали на подальший перебіг подій Першої світової війни ?
13. Розкрийте суть політики Російської та Австро-Угорської імперії щодо українців, які проживали на окупованих територіях.
14. Чим завершилась перша світова війна ?

Самостійна робота 4
ТЕМА: Україна в 1919-1920 роках.
Наступ білогвардійців на Україну
(2 год.)

1. Наступ білогвардійців на Україну в 1919 році.
2. Більшовицько-польська війна. Варшавська угода.
3. Розгром Врангеля.
4. Розгром Махновського руху.

Література

О. Субтельний. Історія України. ст. 437.
О. Бойко Історія України. ст. 313.
Ф.Г. Турченко. Новітня історія України. ч. 1, ст. 153.

Методичні вказівки

Опрацьовуючи рекомендовану літературу, слід з'ясувати величезне історичне значення цього періоду (1917-1921 роки) у спробі відновлення державності українського народу.

Важливо виділити головні причини поразки національно-визвольного руху та перемоги більшовиків, а зокрема:

1. Відсутність єдності серед лідерів і партій національно-визвольного руху.
2. Широкі маси українського населення не зовсім усвідомлювали загальнонаціональний інтерес, необхідність створення і зміцнення власної держави.
3. Помилки щодо вирішення соціальних проблем та неспроможність створити життєздатний і стабільний політичний режим, зокрема, державний апарат, армію і так далі.

Зверніть увагу на умови підписання Варшавського договору, Ризького миру.

Студенти повинні знати:

- коли Денікін почав наступ на Україну, заходи його політики;
- яку політику вели російські радянські війська щодо української державності;
- коли в Україні утвердилась монополія більшовицької партії;
- коли була підписана Варшавська угода;
- коли були розгромлені війська Врангеля і Махна ?

Студенти повинні вміти:

- аналізувати причини окупації України білогвардійцями;
- характеризувати денікінський режим в Україні;
- характеризувати процес відновлення радянської влади в Україні;
- аналізувати завершальний етап бойових дій на території України.

Перелік питань для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 4

ТЕСТИ

1. Хто які посади обіймав у “білому русі” ?
 - а) А. Денікін
 - б) О. Дутов
 - в) П. Краснов
 - а) командувач Донської армії
 - б) командувач добровольчої армії
 - в) Отаман Оренбурзького козачого війська
2. З весни 1919 року головним театром воєнних дій між радянськими і білогвардійськими військами став:
 - а) район Проскурова;
 - б) Донбас;
 - в) район Білої Церкви.
3. Під ударами денікінців уряд Х. Раковського залишив Київ:
 - а) у червні 1919 року;
 - б) у липні 1919 року;
 - в) у серпні 1919 року.
4. Українсько-Галицька армія та керівництво ЗУНР під тиском польських військ залишили Східну Галичину і переправилися на правий берег Збруча:
 - а) 10 червня 1919 року;
 - б) 17 липня 1919 року;
 - в) 12 серпня 1919 року.
5. Українські лідери мали такі політичні орієнтації:
 - а) Є. Петрушевич
 - б) С. Петлюра
 - а) союз з Денікіним
 - б) союз з Радянською Росією
6. Для координації дій українських збройних формувань було утворено Штаб Головного Отамана, на чолі якого став:
 - а) М. Юнаков;
 - б) М. Омелянович-Павленко;
 - в) С. Петлюра.
7. Окупована денікінцями Україна була поділена на 3 області:
 - а) Київську, Харківську, Одеську;
 - б) Київську, Харківську, Новоросійську;
 - в) Київську, Донецьку, Одеську.

8. Зафронтове бюро, створене для боротьби з денікінцями, очолив:
- а) А. Бубнов;
 - б) С. Косіор;
 - в) Н. Махно.
9. Між армією УНР і армією Н. Махна була підписана угода про спільні дії у боротьбі з денікінцями:
- а) у вересні 1919 року;
 - б) у жовтні 1919 року;
 - в) у листопаді 1919 року.
10. 16 грудня 1919 року денікінські війська під натиском радянських військ залишили:
- а) Новоросійськ;
 - б) Харків;
 - в) Київ.

Запитання

1. Які причини радянсько-польської війни ? Чи можна було її уникнути ?
2. Варшавський договір – оптимальне рішення чи фатальна помилка С. Петлюри ?
3. Які фактори дали змогу радянським військам не тільки зупинити польську агресію, а й почати успішний контрнаступ ?
4. Як місцеве українське населення ставилось до подій радянсько-польської війни ? Які із сторін воно підтримувало ? Чому ?
5. Ризький мир – це перемога, поразка якоїсь із сторін чи договір, що задовольнив інтереси всіх ?
6. Чи був шанс на перемогу у барона Врангеля, який сформував у Криму “Русскую армию” ?
7. Які основні причини перших успіхів врангелівських військ ?
8. Чому після перемоги над Врангелем радянські війська почали боротьбу з махновським рухом ? Як реагувало місцеве населення на такі дії Червоної Армії ?
9. Чи означала перемога над Врангелем і Ризький мир закінчення громадянської війни ?
10. Терор – розправа з політичними противниками шляхом насильства. Терор – закономірне чи випадкове явище громадянської війни ? Які чинники стимулюють, а які стримують терористичні дії ?

Самостійна робота 5
ТЕМА: УРСР в умовах нової економічної політики
(1921-1928 роки)
(2 год.)

1. Внутрішнє та міжнародне становище УРСР в 20-тих роках.
2. Причини НЕПу, його суть, особливості впровадження.
3. Причини та масштаби голоду 1921-1928 років.
4. Юридичне оформлення СРСР.
5. Українізації: причини та наслідки.

Література

О.Д. Бойко. Історія України. ст. 325-361.
О. Субтельний. Історія України ст.. 468.
В.В. Світлична. Історія України. ст. 168.

Методичні вказівки

Для кращого засвоєння даної теми, слід повторити тему “СРСР в 20-30-тих роках” з курсу “Всесвітня історія”. Вивчаючи тему, важливо зробити відповідні висновки. Зокрема, за короткий період Україна зробила важливі кроки на шляху модернізації всіх сфер життя, але історична ціна радянської індустріалізації та колективізації була надто високою – це мільйони людських життів.

Важливо з’ясувати суть та наслідки українізації і зробити висновок, що вона свідчить про кінець спробам націонал-комуністів покласти свій, український шлях до соціалізму і неможливість поєднання комунізму з потребами національного розвитку України.

Розвиток культури даного періоду вивчіть разом із відповідними темами курсу “Українська та зарубіжна культура”.

Виконайте практичне завдання:

Порівняйте 2 напрями політико-економічної діяльності радянської держави і заповніть таблицю:

Показник для порівняння	Воєнний комунізм	Нова економічна політика

За підручником Ф. Турченко “Новітня історія України” на сторінках 201-203 проаналізуйте документи, які розкривають зміст, причини і наслідки політики українізації.

Студенти повинні знати:

- причини, суть НЕПу, його наслідки;
- причини та наслідки голоду 1921-1922 років;
- коли утворився СРСР;
- причини та наслідки українізації.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати внутрішню ситуацію та міжнародне становище в УРСР в 20-тих роках;
- виділяти здобутки і прорахунки НЕПу;
- порівнювати політичну діяльність, економічні заходи більшовиків у різні періоди;
- аналізувати наслідки юридичного входження УРСР до складу СРСР.

Перелік питань для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 5

Тест *“Перехід до нової економічної політики”*

1. НЕП було проголошено:
а) у 1920 році
б) у 1921 році
в) у 1922 році
а) на X з'їзді РКП (б)
б) на VIII Всеросійському з'їзді Рад
в) на XI з'їзді РКП (б)
2. Як комплекс заходів перехідного періоду НЕП передбачав:
а) продрозкладку;
б) продподаток;
в) використання товарно-грошових відносин;
г) формування ринку;
д) націоналізацію промисловості;
е) тимчасовий допуск капіталістичних елементів в економіку.
3. Ідея заміни продрозкладки продподатком належить:
а) Ю. Ларіну;
б) Й. Сталіну;
в) В. Леніну.
4. У 1921 році в Україні було здано в оренду:
а) 2500 дрібних промислових підприємств;
б) 3600 дрібних промислових підприємств;
в) 5200 дрібних промислових підприємств;
5. Процес над керівниками УПСР відбувся:
а) 1920 р.
б) 1921 р.
в) 1922 р.
6. Основними районами України, якими прокотились дві хвилі голоду 1921-1923 років були:
а) Катеринославська, Донецька, Запорізька області;
б) Вінницька, Чернігівська, Київська області;
в) Одеська, Миколаївська, південь Харківської області.
7. З другої половини 1922 року допомогу голодуючим Україні надавали міжнародні організації:
а) Американська адміністрація допомоги;
б) Ліга Націй;
в) фонд А. Нобеля.

8. У 1921 році комісія на чолі з С. Струлейліним готувала пропозиції щодо заміни грошей:
- а) купонами;
 - б) трудовими;
 - в) тродами;
 - г) облігаціями.

Питання

1. З якою метою керівництво СРСР посилювало централізацію ? Що втрачала Україна внаслідок цього ?
2. Чи була альтернатива утворенню СРСР ? Чи могла УРСР існувати самостійно ?
3. Охарактеризуйте сильні і слабкі сторони СРСР в політичній, економічній, міжнародній та іншій сферах ?
4. У чому суть більшовицького лозунгу “Культурної революції” ? Чи вдалось його здійснити ?
5. Яку роль у духовному розвитку радянського суспільства відіграла ліквідація неписьменності ?
6. У чому полягає суть і які основні причини запровадження політики коренізації ?
7. Яка основна мета політики коренізації ? Чи було її досягнуто ? Які це мало наслідки ?
8. Чому було згорнуто політику коренізації ? Які історичні уроки цієї політики ?
9. Які нові тенденції з’явилися в духовному розвитку суспільства в 20-тих роках ?
10. Яку роль відігравала церква в духовному розвитку суспільства в 20-тих роках ?

Самостійна робота 6
ТЕМА: Західноукраїнські землі в 1921-1939 роках
(2 год.)

1. Становище українських земель у складі Польщі.
2. Українські землі під владою Румунії.
3. Закарпаття у складі Чехословаччини.

Література

О. Субтельний. Історія України. – К., 1993. ст. 552.
О. Бойко. Історія України. К., 1999. ст. 369.
В. Світлична. Історія України, 2002. ст. 182.

Методичні вказівки

Опрацьовуючи рекомендовану літературу з'ясуйте, що в 20-30-тих роках українські землі знаходилися в складі СРСР, Румунії, Польщі та Чехословаччини. Виділіть, що національно-визвольний рух на західноукраїнських землях переходить у нову фазу із заснуванням у Відні 1929 року на чолі з Є. Коновальцем ОУН, а також величезна роль в цьому церкви та митрополита А. Шептицького.

Проаналізуйте документ № 4 за підручником Ф. Турченка “Новітня історія України” на сторінці 274 і зробіть висновок щодо програмних цілей ОУН.

Студенти повинні знати:

- соціально-економічне та політичне становище західноукраїнських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини;
- політичні партії, їхні програми, діяльність;
- історичних лідерів С. Бандеру, А. Мельника, А. Шептицького;
- суть Мюнхенської угоди та її наслідки.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати становище українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини (20-30-ті роки XX століття).

Питання для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 7

1. Чому українські землі опинились у складі різних держав ? Які це мало наслідки у політичній, економічній та духовній сферах ?
2. У якій державі українці мали більше свобод – в СРСР, Польщі, Румунії чи Чехословаччині ? Чим це пояснити ?
3. У чому полягала суть невизначеності у відносинах українців Східної Галичини та Західної Волині з офіційною польською владою ?
4. Чи міг український народ самостійно вирішити проблему єдності українських земель ?
5. Які форми суспільної активності дали змогу українському населенню ефективно протидіяти асиміляторській політиці Польщі ?
6. У чому суть компанії “пацифікації” ? чи могла вона досягнути своєї мети?
7. Чому А. Шептицький мав значний вплив на авторитет українського населення західноукраїнських земель ?
8. Чому процес, внаслідок якого українські землі потрапили до складу Румунії, історики називають анексією, а аналогічний процес підпорядкування Закарпаття Чехословаччині – входженням ?
9. У 1925 році в Польщі діяло 12 українських політичних партій. Яким був їх вплив на суспільний розвиток ? Чи користувалися вони підтримкою українського населення ?
10. У Закарпатті діяло 30 українських політичних партій – це вияв сили чи слабкості українського національного руху в цьому регіоні ?
11. Які чинники сприяли, а які перешкоджали діяльності КПЗУ ?
12. Які передумови виникнення ОУН ? Охарактеризуйте сильні і слабкі сторони їх діяльності.
13. Чим було зумовлено проголошення автономії Карпатської України ? Чому державність Карпатської України Гітлер назвав “нежиттєздатною”?

Самостійна робота 7
ТЕМА: Післявоєнна відбудова і розвиток України
в 1945-му році - на початку 50-тих років.
Культурне життя в другій половині
40-х на початку 50-тих років.
(4 год.)

1. Україна в період післявоєнної відбудови.
2. Голод 1946-1947 років, його причини і наслідки.
3. Радянізація західних областей України.
4. Культурне життя в Україні в другій половині 40-их – на початку 50-тих років.

Література

О.Д. Бойко. Історія України. ст. 418.
Ю. Зайцев. Історія України. ст. 326.
Ф.Г. Турченко. Новітня історія України. ч. 2. ст. 7-42.
Політична історія України. ст.. 362.

Методичні вказівки

Під час вивчення теми зверніть увагу на основні напрями зовнішньополітичної діяльності УРСР наприкінці 40-х – на початку 50-тих років. Поміркуйте, чому сталінське радянсько-партійне керівництво знову допустило УРСР до сфери міжнародних відносин.

Зверніть увагу, що в даний період загони УПА та підпілля ОУН від активних бойових дій перейшли до антирадянської пропаганди та саботажу. Хоч окремі невеликі загони УПА продовжували діяти до середини 50-тих років, але як організація, УПА перестала існувати саме після смерті її командира Р. Шукевича (в березні 1950 року).

Вивчаючи проблему голоду 1946-1947 років, слід зрозуміти, що основна причина його – позиція союзного державно-партійного керівництва, яке знало про становище в сільському господарстві України і не вжило запобіжних заходів щодо злиденного положення селянства.

При вивченні культурного життя даного періоду, зрозумійте, що незважаючи на труднощі повоєнної відбудови, коли на розвиток культури не вистачало коштів, робота щодо відновлення мережі шкіл, вузів, науково-дослідних установ проводилася. Але більшовицька партія прагнула перетворити культуру в знаряддя збереження і посилення свого контролю над молоддю. У повоєнні роки розвиток культури проходив у атмосфері ідеологічної непримиримості, постійних переслідувань інакомислячих, Великоруський шовінізм, “ждановщина” нанесли в цей період удар особливої сили по українській культурі.

Для кращого засвоєння теми заповніть таблицю:

Діяльність УРСР на міжнародній арені	Особливості соціально-економічного розвитку	Територіальні зміни УРСР після Другої світової війни

Голодомори в Україні

Причини, наслідки	Голодомор 1933 року	Голодомор 1947 року

Радянізація Західної України

Заходи радянського керівництва	Економічна сфера	Політична сфера	Культурне життя

Боротьба ОУН-УПА з радянським окупаційним режимом

Мета	Засоби досягнення	Причина поразки

Українська культура у повоєнні роки

Галузі культури	Діячі	Твори

Студенти повинні знати:

- які територіальні зміни відбулися в Україні після Другої світової війни?
- суть операції “Вісла”;
- особливості відбудови промисловості і сільського господарства;
- суть “радянзації” західних областей України;
- діяльність ОУН-УПА на західноукраїнських землях;
- причини і наслідки голоду 1946-1947 років;
- суть культурних процесів України в другій половині 40-вих на початку 50-тих років.

Студенти повинні вміти:

- давати оцінку подіям та фактам, що сталися в повоєнній Україні.

Україна в повоєнні роки

ТЕСТИ

1. Перший з'їзд народних комітетів Карпатської України прийняв маніфест про возз'єднання Закарпаття з УРСР.
 - а) 26 листопада 1944 року;
 - б) 14 січня 1945 року;
 - в) 21 квітня 1945 року.

2. Договір між Чехословаччиною та СРСР про життя Карпатської України з Радянською Україною було підписано:
 - а) 15 квітня 1945 року;
 - б) 23 травня 1945 року;
 - в) 29 червня 1945 року.

3. Операція "Вісла" була проведена польським урядом...
 - а) у березні-квітні 1947 року;
 - б) у квітні-травні 1947 року;
 - в) у червні-липні 1947 року.

4. Вибори до Верховної УРСР відбулися:
 - а) 1945 р.
 - б) 1946 р.
 - в) 1947 р.

5. Президія Верховної Ради УРСР прийняла указ про Державний герб УРСР, Державний прапор УРСР, Державний гімн УРСР у...
 - а) 1948 р.
 - б) 1949 р.
 - в) 1950 р.

6. У липні 1944 року М. Мануїльський очолив:
 - а) Верховну раду УРСР;
 - б) Республіканський комітет борців за мир;
 - в) Народний комісаріат закордонних справ;
 - г) ЦК КП (б)У

Самостійна робота 8

ТЕМА: Соціальна сфера суспільства в період загострення кризи радянської системи (середина 60-тих - початок 80-тих років XX ст.) (2 год.)

1. Рівень життя населення.
2. Сфера медичного обслуговування.
3. Опозиційний рух. Створення УГС.
4. Культура і духовне життя

Література

О.Д. Бойко. Історія України. – К., 1999. ст. 456.
Ю. Зайцев. Історія України. – Л., 1998, ст. 352.
Ф.Г. Турченко та інші. Новітня історія України. ч. 2. ст. 89.
Політична історія України. – К., 2001. ст. 403.

Рекомендується повторити тему “СРСР 1945-1985 рр.” із курсу “Всесвітня історія”. Підкресліть, що причини невдач реформ 50-60-тих років та застою в економіці були пов’язані із загальною кризою тоталітарного радянського режиму в цілому по СРСР.

При опрацюванні даної теми вясніть, які причини низького життєвого рівня трудящих республіки, які наслідки мала деформація у розвитку між містами і селами УРСР, які основні підсумки розгортання опозиційного руху 60-70-тих років в УРСР.

При вивченні культурного життя висловіть судження, чим була викликана репресивна політика партійно-державного керівництва щодо діячів української культури в 70-80-тих роках, чи вона досягла поставленої мети :

Для кращого засвоєння теми заповніть таблиці:

Соціально- економічний розвиток	Прояви кризових явищ в економіці	Результати реформ 1965-1980 років	
		позитивні	негативні

Причини появи	Програмні цілі	Зміст діяльності
а) дисиденти		
б) правозахисники		

Студенти повинні знати:

- характер суспільно-політичного життя радянського суспільства в середині 60-80-тих років;
- спроби реформування економіки, її наслідки;
- характерні риси політики русифікації;
- причини і наслідки дисидентського руху.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати етносоціальні процеси та рівень життя населення України в середині 60-тих – на початку 80-тих років;
- давати оцінку опозиційному руху, виділяти його особливості;
- характеризувати процес русифікації та ідеологізації культурного життя даного періоду.

Перелік питань для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 8

1. Які проблеми вирішував, а які породжував перехід до загальної середньої освіти ?
2. Які причини зумовили прогресуючий процес русифікації ?
3. Що таке ідеологізація навчального процесу ? Чи може освіта розвиватися поза пануючими у даному суспільстві ідеологічними схемами ?
4. Як пов'язані між собою процеси централізації та денаціоналізації у радянському суспільстві ? Як вони позначилися на житті України ?
5. Що таке “маланчуківщина” ? У чому вона виявлялась ? Який вплив на духовне життя суспільства вона справила ?
6. У якій сфері – аполітичній, економічній, духовній – курс радянського керівництва на “стабілізацію” був найвідчутніший ?

Заповніть таблицю “Культура України у 70-80-тих роках”

Освіта	Наука і техніка	Література	Театр і музика	Архітектура, образотворче мистецтво

ВП НУБіП України «Бобровицький коледж економіки
і менеджменту ім.О. Майнової»

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Методичні вказівки до самостійних робіт
для студентів II курсу спеціальностей
«Менеджмент», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Самостійна робота 1

ТЕМА: Галицько-Волинське князівство (2 год.)

1. Утворення Галицько-Волинської держави.
2. Монгольська навала на українські землі.
3. Галицько-Волинська держава за князя Данила Галицького та його наступників.

Література

- О. Субтельний. Історія України.-К., 1993 с. 67-95.
О. Бойко. Історія України. – К., 1998. с. 71-98.
Ю. Зайцев. Історія України. - Л., 1998, с. 51-85.
М. Грушевський. Історія України. – К., 1994.
І. Крип'якевич. Історія України. с. 69-90.

Методичні вказівки

В процесі опрацювання рекомендованої літератури зверніть увагу на причини розпаду Київської Русі, зростання натурального господарства, феодалних міжусобиць та ін. При цьому слід мати на увазі, що через відповідний історичний період пройшли більшість європейських країн.

Слід осмислити світове значення боротьби руських князівств проти монголо-татарської навали, а також зрозуміти її роль в завершенні розпаду Київської Русі.

При вивченні Галицько-Волинської держави, слід звернути увагу на перенесення центру української державності на захід, після 1240 року, де формується Галицько-Волинське князівство, а також на період найбільшої могутності держави – правління Данила Галицького (1238-1264 роки), який зібрав землі, завойовані ворогами під час сорокалітньої війни, заснував міста Львів та Холм, вів активну політику з Польщею та Угорщиною, прийняв королівську корону від Папи Римського, відіграв велику роль у боротьбі з монголо-татарською навалою, зупинивши їх вхід до Європи.

Студенти повинні знати:

- що являє собою Київська Русь, її історичний розвиток, причини роздробленості;
- етапи політичного розвитку Галицько-Волинського князівства;
- історичне значення Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати етапи політичного розвитку Галицько-Волинської держави;
- оцінювати діяльність Галицько-Волинських князів (Романа Мстиславовича, Данила Галицького та інших).

Перелік питань для контролю та самоконтролю

11. Назвіть причини, які викликали роздробленість Київської Русі.
12. Визначте історичне значення Київської Русі.
13. Охарактеризуйте монголо-татарську навалу на українські землі.
14. За яких обставин утворилося Галицько-Волинське князівство ?
15. Дайте характеристику галицькому князеві Роману Мстиславовичу за таким планом:
 - 1) Внутрішня політика.
 - 2) Основані напрями зовнішньої політики.
 - 3) Моральні якості.
 - 4) Ставлення до князя в його країні та за кордоном.
16. До якого часу належить перша письмова згадка про м. Львів ?
 - а) 1256 р.
 - б) 1240 р.
 - в) 1410 р.
17. Охарактеризуйте роль Данила Галицького в історії Галицько-Волинського князівства.
18. Хто був останнім князем ?
19. Визначте історичне значення Галицько-Волинської держави.
20. Коли вперше згадується назва “Україна” і яким є її походження ?

Самостійна робота 2

ТЕМА: Соціально-економічний та політичний розвиток України в другій половині XVII – XVIII століття (2 год.)

1. Участь запорожців у війнах проти Польщі, Османської імперії та Кримського ханства. Політика Московського уряду щодо Запорізької Січі.
2. Господарське життя й політичний устрій Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України в другій половині XVII століття.
3. Гетьман І. Мазепа як людина і політик.
4. П. Орлик та його Конституція України.
5. Посилення колоніальної політики Російської імперії щодо України.

Література

Д. Яворницький. Історія України. - К., 1993. ст. 136.
О. Субтельний. Історія України. – К., 1999. ст. 157.
Ю. Зайцев. Історія України. – Л., 1998 ст. 134-141.

Методичні вказівки

Зверніть увагу на суперечливість політичного становища українських земель в другій половині XVII століття, боротьбу різних груп козацької старшини за політичну орієнтацію на Росію, Польщу та Туреччину.

Зверніть увагу, як у складних умовах Запорізька Січ намагалась зберегти свій особливий статус, але підкресліть, що на кінець XVII століття Запоріжжя втрачає свою політичну роль, а зосереджується, в основному, на военных походах на боці тих чи інших угруповань.

При вивченні господарського життя і політичного устрою Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України, слід звернути увагу на процес колонізації земель у верхів'ях Псла, Ворскли, Сіверського Дінця, охарактеризувати розвиток аграрних відносин на землях Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України, розвиток ремесел, промисловості, торгівлі, підкреслити особливості соціально-економічного розвитку українських земель порівняно з відповідними процесами в Московській державі, показати переваги системи органів влади на українських землях, їх відносний демократизм.

Після опрацювання рекомендованої літератури зробіть висновок, що в другій половині XVII століття відбувається занепад і повна ліквідація Гетьманщини. Слід зрозуміти намагання гетьмана Мазепи будь-якою ціною зберегти українську державність.

Ознайомитись із гетьманом П. Орликом, який намагався утворити антимосковську коаліцію і домогтися здобуття незалежності України, підкреслити роль П. Орлика в розробці теорії держави і права, врахувати, що з Конституцією П. Орлика студенти будуть глибше ознайомлюватися при вивченні дисципліни “Основи конституційного права”.

При опрацюванні посилення колоніальної політики Російської імперії щодо України, слід врахувати, що політика Петра I і Катерини II була спрямована на обмеження державних прав українського народу та русифікації населення. Охарактеризувати діяльність гетьманів П. Скоропадського, П. Полуботка, Д. Апостола.

З культурою України в XVIII столітті студенти будуть ознайомлюватися при вивченні предмета “Українська та зарубіжна культура”.

Студенти повинні знати:

- причини виникнення українського козацтва;
- участь запорожців у війнах проти Польщі, Османської імперії та Кримського ханства;
- чому Запорізьку Січ називають козацькою республікою;
- чим характеризується господарське життя й політичний устрій Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України другої половини XVIII століття;
- діяльність гетьмана І. Мазепи;
- причини Шведсько-Українського союзу 1708 року;
- наслідки для України переходу І. Мазепи та частини козацтва на бік Карла XII;
- діяльність П. Орлика;
- заходи Катерини II по остаточній ліквідації автономного устрою України;
- яке історичне значення для України та Росії мало приєднання Криму.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати політику московського уряду щодо обмеження та повного скасування Гетьманщини;
- аналізувати діяльність гетьманів П. Скоропадського, П. Полуботка, Д. Апостола;
- давати оцінку діяльності гетьмана І. Мазепи.

***Перелік питань для контролю та самоконтролю
самостійної роботи № 2***

1. Що, на вашу думку, було позитивного у внутрішній політиці П. Дорошенка ?
2. Які цілі у зовнішній політиці переслідував гетьман ?
3. Які обставини завадили Дорошенкові залишатися на Лівобережжі після обрання його гетьманом обох боків України ?
4. За яких обставин Д. Многогрішний став гетьманом на Лівобережжі ? Охарактеризуйте “Глухівські статті”.
5. Які заходи здійснив гетьман І. Самойлович щодо реорганізації державного життя України ?
6. Які наслідки для України мали Бахчисарайське перемир’я 1681 року і “Вічний мир” 1686 року ?
7. Доведіть, що Запорізька Січ на кінець XVII століття втратила своє значення.
8. Коли Запорозька Січ перейшла під владу царя ?
9. Коли і за яких обставин І. Мазепа став гетьманом України ?
10. Назвіть основні напрями внутрішньої політики І. Мазепи.
11. Яку роль відіграв С. Палій і його сподвижники у заселенні земель Правобережжя та створенні полків ?
12. Якими мотивами користувався гетьман І. Мазепа, укладаючи українсько-шведський союз ?
13. До яких заходів вдався Петро І, дізнавшись про перехід Мазепи на бік шведів ?
14. Яка була мета політичної діяльності П. Орлика після смерті І. Мазепи ?
15. Назвіть основні положення Конституції П. Орлика.
16. Як ви оцінюєте діяльність гетьмана П. Орлика ?
17. Доведіть, що політика Петра І щодо України була спрямована на русифікацію та обмеження державних прав.
18. Охарактеризуйте “Решетилівські статті”.
19. Порівняйте політику П. Полуботка та Д. Апостола.
20. Чому правління К. Розумовського називають періодом відродження української державності ?

Пропонуються питання стосовно соціально-економічного розвитку

1. Які зміни у земельних відносинах відбулися у Лівобережній Гетьманщині в другій половині XVII століття ?
2. Назвіть особливості системи землеволодіння в Слобідській Україні.
3. Охарактеризуйте соціальну структуру Слобідської України та Лівобережної Гетьманщини.
4. Що призвело до зростання міст у другій половині XVII століття ?
5. Чому Московський уряд домігся ліквідації незалежної української православної церкви ? Про які наміри це говорило ?

Складіть схему управління Лівобережної Гетьманщини Московською державою

Держава	Форма правління	Спосіб формування державних органів	Наявність основних прав і свобод населення

Самостійна робота №3

***Тема: «Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій в першій половині XIX ст.
(2 год.)***

1. Занепад феодально-кріпосницької системи господарювання і зародження буржуазно-ринкових відносин в Україні.
2. Суспільно-політичні рухи в Наддніпрянській Україні.
3. Національне відродження (перша половина XIX ст.)
4. Соціально-економічне становище та соціальна боротьба на західноукраїнських землях у складі Австрійської імперії.
5. Українське національне відродження на західноукраїнських землях в першій половині XIX ст.

Література

О.Д. Бойко. Історія України. ст. 184.
Ю. Зайцев. Історія України. ст. 326.
В.В.Світлична. Історія України.-К., 2002, ст. 115-136
А.В.Воронянський. Історія України.-Х., 2005, ст.179

Методичні вказівки

Вивчаючи тему, слід пам'ятати, що в даний період Україна входила до складу двох імперій: Російської та Австрійської імперій. Студентам необхідно звернути увагу, що Східна Галичина, Північна Буковина і Закарпаття входили до складу Австро-Угорщини і тому слід охарактеризувати політику Австрійського уряду щодо України (реформи Марії-Терезії та Йосифа II). Для кращого засвоєння теми рекомендується повторити тему «Революція 1848-1849 рр. в Австро-Угорщині із курсу «Всесвітня історія».

Зверніть увагу на особливості адміністративно-територіального устрою на українських землях у складі обох імперій, а також дайте відповідь на запитання, чому царизм і цісарський уряд прагнули уніфікувати адміністративний устрій українських земель відповідно до устрою своїх імперій.

Поміркуйте, які наслідки для України мала перемога Росії у франко-російській війні 1812-1814 рр.

Висловіть судження, яке місце і роль виконувала економіка України в загальноімперській економіці Росії.

Вкажіть причини, що сприяли піднесенню національно-визвольного руху та в чому виявилось національне відродження в Україні в I половині XIX ст.

З'ясуйте, як розвивалась економіка на західноукраїнських землях, які наслідки для розвитку земель мали реформи 1848 р.

Поясніть, яке значення для українства Західної України мав вихід альманаху «Русалка Дністровая», яке значення мала діяльність Головної Руської Ради.

Студенти повинні знати:

- систему органів влади та управління у складі двох імперій;
- роль українців у розгромі наполеонівських військ;
- особливості соціально-економічного розвитку України;
- діяльність масонських лож та декабристів;
- програмні положення та історичне значення Кирило-Мефодіївського товариства;
- які реформи Марії-Терезії продовжив її син Йосиф II;
- коли була заснована Руська Трійця, її історичне значення;
- наслідки революції 1848-1849 рр.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати соціально-економічне та політичне становище українських земель у складі Російської та Австрійської імперій;
- давати оцінку діяльності Кирило-Мефодіївського товариства;
- аналізувати діяльність масонських лож та декабристів;
- аналізувати реформи Марії-Терезії та Йосифа II;
- характеризувати діяльність Руської Трійці.

Перелік питань для контролю та самоконтролю самостійної роботи №3

1. Якою була особливість адміністративно-територіального устрою на українських землях у складі обох імперій?
2. Чи могли справдитися надії українства в результаті перемоги французів або росіян у франко-російській війні 1812-1814 рр.? Чому?
3. Визначте риси кризи феодально-кріпосницької системи господарювання.
4. Як впливало колоніальне становище України у складі Росії на темпи її економічного розвитку?
5. Які наслідки мала б перемога селянського руху, очолюваного У.Кармелюком, та повстання Чернігівського полку?
6. Чи можна вважати рух масонів або рух декабристів революційним рухом? Чому?
7. Визначте причини, що сприяли піднесенню українського національно-визвольного руху в першій половині XIX ст.
8. У чому виявилось національне відродження в Україні в першій половині XIX ст.?
9. Які наслідки для розвитку західноукраїнських земель мали реформи 1848 р.?
10. Які спільні риси мав український національний рух у Східній та Західній Україні?
11. Чому саме духовенство відігравало провідну роль в українському національному русі на західноукраїнських землях?
12. Яке значення для українства Західної України мав вихід альманаху «Русалка Дністровая»?
13. Яке значення мала діяльність Головної Руської Ради?
14. Які результати мали революційні події 1848-1849 рр. для національного відродження у Західній Україні?

Складіть таблицю «Розвиток економіки України у першій половині XIX ст.» за схемою:

Галузі	Промисловість	Сільське господарство	Торгівля
Зміни, які сталися			
Нові явища			

Складіть таблицю: «Суспільно-політичний рух в Україні у першій половині XIX ст. за схемою:

	Масонські ложі	Декабристські організації	Студентські гуртки
Причини появи			
Програмні цілі			
Соціальний склад			
Характеристика діяльності			
Результати			

Складіть порівняльну таблицю «Суспільні рухи та національно-визвольний рух в Україні в першій половині XIX ст.» за схемою:

	Причини появи	Програмні цілі	Характеристика діяльності	Історичне значення
Масонство				
Рух декабристів				
Кирило-Мефодіївське товариство				

Складіть порівняльну таблицю «Український національний рух в першій половині XIX ст» за схемою:

	Кирило-Мефодіївське товариство	«Руська Трійця»	Головна Руська Рада
Дати існування			
Засновники			
Мета діяльності			
Характеристика діяльності			
Значення			

САМОСТІЙНА РОБОТА 4

ТЕМА: Україна на початку XX століття та в роки Першої світової війни (1900-1918 роки) (4 год.)

1. Соціально-економічний розвиток України на початку XX століття.
2. Причини та початок революції 1905-1907 років.
3. Столипінська аграрна реформа, її суть.
4. Загострення міжнаціональних відносин на українських землях.
5. Причини, характер, початок війни.
6. Воєнні дії на території України в 1914 році.
7. Українські землі в 1915-1917 роках.

Література

- О.Д. Бойко. Історія України. – К., 1999. ст.. 248-277.
Історія України. / Навчальний посібник за ред. Алексєєва К.-Л., 2002, ст.128, 131
М.В. Коваль, С.В. Кульчицький. Історія України. ст. 266.

Методичні вказівки

При вивченні даної теми слід повторити “Соціально-економічне та політичне становище Російської імперії наприкінці XIX – на початку XX століть”, з курсу “Всесвітня історія”.

Вивчаючи революцію 1905-1907 років уясніть, що головним позитивним наслідком для України стала відміна заборони української мови та виникнення багаточисленних українських політичних партій і культурно-освітніх організацій.

Зрозумійте, що в Західній Україні національний рух розвивався в більш сприятливих умовах і мав значно більші здобутки, ніж у Наддніпрянщині.

Щодо економічного розвитку, слід зрозуміти складність і невичерпність аграрного питання, зрозуміти процес розвитку капіталістичних відносин і проведення столипінської реформи.

При опрацюванні питання наростання українського політичного руху, зверніть увагу, чому центром національного руху стала Західна Україна (початок XX століття), який заклад став центром політичного життя, яке значення мала діяльність митрополита А. Шептицького.

Рекомендується: повторити тему “Перша світова війна” з курсу “Всесвітня історія”. Особливу увагу зверніть на глибоке осмислення місця і ролі України в роки війни, з’ясуйте, що плани поневолення українських земель виконували обидва блоки імперіалістичних держав. Крім того, більшість українських політичних партій Східної та Західної України підтримали свої уряди в даній війні, і для українців вона стала братовбивчою, бо на різних фронтах воювали українці проти українців.

Глибше ознайомтеся із наслідками “Галицької битви 1914 року” та наступом в 1916 році генерала Брусилова, а також із створенням в Галичині Легіону Українських Січових Стрільців.

Студенти повинні знати:

- особливості економічного розвитку України на початку XX століття;
- причини революції 1905-1907 років;
- етапи проведення революції, наслідки;
- коли була проведена аграрна реформа Столипіна, її наслідки;
- які політичні партії були впливові на західноукраїнських землях;
- плани країн Антанти та Троїстого Союзу стосовно України;
- коли було створено СВУ, хто був керівником даної організації;
- коли був утворений Легіон Українських Січових Стрільців;
- які основні битви Першої світової війни Ви можете назвати;
- в чому трагедія українського народу ?

Студенти повинні вміти:

- аналізувати соціально-економічний розвиток України на початку XX століття.
- аналізувати становище українських земель в роки Першої світової війни;
- коментувати наслідки війни для України.

Перелік питань для контролю та самоконтролю

1. Які особливості в економічному розвитку України існували на початку XX ст.?
2. Які причини викликали піднесення національного руху в Україні?
3. Які цілі ставив перед собою український визвольний рух на початку XX ст.?
4. Які наслідки мав революційний рух в Україні 1905-1907 рр.?
5. Які результати мала аграрна реформа П.Столипіна в Україні?
6. Яку роль грало Товариство українських поступовців в житті України?
7. Коли розпочалась Перша світова війна ?
8. Вкажіть причини Першої світової війни.
9. Поясніть, чому Україна займала значне місце у планах воюючих держав ?
10. Назвіть блоки, які було створено на початку світової війни.
11. Які наслідки мала колоніальна політика Російської та Австро-Угорської імперії для українців ?
12. Поясніть, як ви розумієте термін “національно-визвольний рух” ?
13. Назвіть причини розколу національно-визвольного руху.
14. Назвіть українські політичні організації на західноукраїнських землях та Наддніпрянській Україні. Охарактеризуйте їх ставлення до першої світової війни.
15. Покажіть на карті основні бої 1914 року.
16. Поясніть, які наслідки для воюючих держав могла мати і мала позиційна війна ?
17. Охарактеризуйте воєнну кампанію 1915 року. Вкажіть причини поразки російських військ.
18. Розгляньте основні бої 1916 року. Який вплив вони мали на подальший перебіг подій Першої світової війни ?
19. Розкрийте суть політики Російської та Австро-Угорської імперії щодо українців, які проживали на окупованих територіях.
20. Чим завершилась перша світова війна ?

Самостійна робота 5
ТЕМА: Україна в 1919-1920 роках.
Наступ білогвардійців на Україну
(2 год.)

1. Наступ білогвардійців на Україну в 1919 році.
2. Більшовицько-польська війна. Варшавська угода.
3. Розгром Врангеля.
4. Розгром Махновського руху.

Література

О. Субтельний. Історія України. ст. 437.
О. Бойко Історія України. ст. 313.
Ф.Г. Турченко. Новітня історія України. ч. 1, ст. 153.

Методичні вказівки

Опрацьовуючи рекомендовану літературу, слід з'ясувати величезне історичне значення цього періоду (1917-1921 роки) у спробі відновлення державності українського народу.

Важливо виділити головні причини поразки національно-визвольного руху та перемоги більшовиків, а зокрема:

1. Відсутність єдності серед лідерів і партій національно-визвольного руху.

2. Широкі маси українського населення не зовсім усвідомлювали загальнонаціональний інтерес, необхідність створення і зміцнення власної держави.

3. Помилки щодо вирішення соціальних проблем та неспроможність створити життєздатний і стабільний політичний режим, зокрема, державний апарат, армію і так далі.

Зверніть увагу на умови підписання Варшавського договору, Ризького миру.

Студенти повинні знати:

- коли Денікін почав наступ на Україну, заходи його політики;
- яку політику вели російські радянські війська щодо української державності;
- коли в Україні утвердилась монополія більшовицької партії;
- коли була підписана Варшавська угода;
- коли були розгромлені війська Врангеля і Махна ?

Студенти повинні вміти:

- аналізувати причини окупації України білогвардійцями;
- характеризувати денікінський режим в Україні;
- характеризувати процес відновлення радянської влади в Україні;
- аналізувати завершальний етап бойових дій на території України.

*Перелік питань для контролю та самоконтролю
самотійної роботи №5*

ТЕСТИ

1. Хто які посади обіймав у “білому русі” ?

а) А. Денікін	а) командувач Донської армії
б) О. Дутов	б) командувач добровольчої армії
в) П. Краснов	в) Отаман Оренбурзького козачого
війська

2. З весни 1919 року головним театром воєнних дій між радянськими і білогвардійськими військами став:

- а) район Проскурова;
- б) Донбас;
- в) район Білої Церкви.

3. Під ударами денікінців уряд Х. Раковського залишив Київ:

- а) у червні 1919 року;
- б) у липні 1919 року;
- в) у серпні 1919 року.

4. Українсько-Галицька армія та керівництво ЗУНР під тиском польських військ залишили Східну Галичину і переправилися на правий берег Збруча:

- а) 10 червня 1919 року;
- б) 17 липня 1919 року;
- в) 12 серпня 1919 року.

5. Українські лідери мали такі політичні орієнтації:

а) Є. Петрушевич	а) союз з Денікіним
б) С. Петлюра	б) союз з Радянською Росією

6. Для координації дій українських збройних формувань було утворено Штаб Головного Отамана, на чолі якого став:

- а) М. Юнаков;
- б) М. Омелянович-Павленко;
- в) С. Петлюра.

7. Окупована денікінцями Україна була поділена на 3 області:

- а) Київську, Харківську, Одеську;
- б) Київську, Харківську, Новоросійську;
- в) Київську, Донецьку, Одеську.

8. Зафронтове бюро, створене для боротьби з денікінцями, очолив:

- а) А. Бубнов;
- б) С. Косіор;
- в) Н. Махно.

9. Між армією УНР і армією Н. Махна була підписана угода про спільні дії у боротьбі з денікінцями:

- а) у вересні 1919 року;
- б) у жовтні 1919 року;
- в) у листопаді 1919 року.

10. 16 грудня 1919 року денікінські війська під натиском радянських військ залишили:

- а) Новоросійськ;
- б) Харків;
- в) Київ.

Запитання

1. Які причини радянсько-польської війни ? Чи можна було її уникнути ?
2. Варшавський договір – оптимальне рішення чи фатальна помилка С. Петлюри ?
3. Які фактори дали змогу радянським військам не тільки зупинити польську агресію, а й почати успішний контрнаступ ?
4. Як місцеве українське населення ставилось до подій радянсько-польської війни ? Які із сторін воно підтримувало ? Чому ?
5. Ризький мир – це перемога, поразка якоїсь із сторін чи договір, що задовольнив інтереси всіх ?
6. Чи був шанс на перемогу у барона Врангеля, який сформував у Криму “Русскую армию” ?
7. Які основні причини перших успіхів врангелівських військ ?
8. Чому після перемоги над Врангелем радянські війська почали боротьбу з махновським рухом ? Як реагувало місцеве населення на такі дії Червоної Армії ?
9. Чи означала перемога над Врангелем і Ризький мир закінчення громадянської війни ?
10. Терор – розправа з політичними противниками шляхом насильства. Терор – закономірне чи випадкове явище громадянської війни ? Які чинники стимулюють, а які стримують терористичні дії ?

Самостійна робота 6

ТЕМА: УРСР в умовах нової економічної політики (1921-1928 роки) (2 год.)

1. Внутрішнє та міжнародне становище УРСР в 20-тих роках.
2. Причини НЕПу, його суть, особливості впровадження.
3. Причини та масштаби голоду 1921-1928 років.
4. Юридичне оформлення СРСР.
5. Українізації: причини та наслідки.

Література

О.Д. Бойко. Історія України. ст. 325-361.
О. Субтельний. Історія України ст.. 468.
В.В. Світлична. Історія України. ст. 168.

Методичні вказівки

Для кращого засвоєння даної теми, слід повторити тему “СРСР в 20-30-тих роках” з курсу “Всесвітня історія”. Вивчаючи тему, важливо зробити відповідні висновки. Зокрема, за короткий період Україна зробила важливі кроки на шляху модернізації всіх сфер життя, але історична ціна радянської індустріалізації та колективізації була надто високою – це мільйони людських життів.

Важливо з’ясувати суть та наслідки українізації і зробити висновок, що вона свідчить про кінець спробам націонал-комуністів покласти свій, український шлях до соціалізму і неможливість поєднання комунізму з потребами національного розвитку України.

Розвиток культури даного періоду вивчіть разом із відповідними темами курсу “Українська та зарубіжна культура”.

Виконайте практичне завдання:

Порівняйте 2 напрями політико-економічної діяльності радянської держави і заповніть таблицю:

Показник для порівняння	Воєнний комунізм	Нова економічна політика

За підручником Ф. Турченко “Новітня історія України” на сторінках 201-203 проаналізуйте документи, які розкривають зміст, причини і наслідки політики українізації.

Студенти повинні знати:

- причини, суть НЕПу, його наслідки;
- причини та наслідки голоду 1921-1922 років;
- коли утворився СРСР;
- причини та наслідки українізації.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати внутрішню ситуацію та міжнародне становище в УРСР в 20-тих роках;
- виділяти здобутки і прорахунки НЕПу;
- порівнювати політичну діяльність, економічні заходи більшовиків у різні періоди;
- аналізувати наслідки юридичного входження УРСР до складу СРСР.

***Перелік питань для контролю та самоконтролю
самостійної роботи №6***

Тест “Перехід до нової економічної політики”

1. НЕП було проголошено:
а) у 1920 році
б) у 1921 році
в) у 1922 році
а) на X з'їзді РКП (б)
б) на VIII Всеросійському з'їзді Рад
в) на XI з'їзді РКП (б)
2. Як комплекс заходів перехідного періоду НЕП передбачав:
а) продрозкладку;
б) продподаток;
в) використання товарно-грошових відносин;
г) формування ринку;
д) націоналізацію промисловості;
е) тимчасовий допуск капіталістичних елементів в економіку.
3. Ідея заміни продрозкладки продподатком належить:
а) Ю. Ларіну;
б) Й Сталіну;
в) В. Леніну.
4. У 1921 році в Україні було здано в оренду:
а) 2500 дрібних промислових підприємств;
б) 3600 дрібних промислових підприємств;
в) 5200 дрібних промислових підприємств;
5. Процес над керівниками УПСР відбувся:
а) 1920 р.
б) 1921 р.
в) 1922 р.
6. Основними районами України, якими прокотились дві хвилі голоду 1921-1923 років були:
а) Катеринославська, Донецька, Запорізька області;
б) Вінницька, Чернігівська, Київська області;
в) Одеська, Миколаївська, південь Харківської області.
7. З другої половини 1922 року допомогу голодуючим України надавали міжнародні організації:
а) Американська адміністрація допомоги;
б) Ліга Націй;
в) фонд А. Нобеля.

8. У 1921 році комісія на чолі з С. Струлейліним готувала пропозиції щодо заміни грошей:
- а) купонами;
 - б) трудовими;
 - в) тродами;
 - г) облігаціями.

Питання

1. З якою метою керівництво СРСР посилювало централізацію ? Що втрачала Україна внаслідок цього ?
2. Чи була альтернатива утворенню СРСР ? Чи могла УРСР існувати самостійно ?
3. Охарактеризуйте сильні і слабкі сторони СРСР в політичній, економічній, міжнародній та іншій сферах ?
4. У чому суть більшовицького лозунгу “Культурної революції” ? Чи вдалось його здійснити ?
5. Яку роль у духовному розвитку радянського суспільства відіграла ліквідація неписьменності ?
6. У чому полягає суть і які основні причини запровадження політики коренізації ?
7. Яка основна мета політики коренізації ? Чи було її досягнуто ? Які це мало наслідки ?
8. Чому було згорнуто політику коренізації ? Які історичні уроки цієї політики ?
9. Які нові тенденції з’явилися в духовному розвитку суспільства в 20-тих роках ?
10. Яку роль відігравала церква в духовному розвитку суспільства в 20-тих роках ?

Самостійна робота 7

ТЕМА: Західноукраїнські землі в 1921-1939 роках

(2 год.)

1. Становище українських земель у складі Польщі.
2. Українські землі під владою Румунії.
3. Закарпаття у складі Чехословаччини.

Література

О. Бойко. Історія України. К., 1999. ст. 369.

В. Світлична. Історія України, 2002. ст. 182.

Ф.Г. Турченко. Новітня історія України. Ч.1, К., 2005, ст. 267

Методичні вказівки

Опрацьовуючи рекомендовану літературу з'ясуйте, що в 20-30-тих роках українські землі знаходилися в складі СРСР, Румунії, Польщі та Чехословаччини. Виділіть, що національно-визвольний рух на західноукраїнських землях переходить у нову фазу із заснуванням у Відні 1929 року на чолі з Є. Коновальцем ОУН, а також величезна роль в цьому церкви та митрополита А. Шептицького.

Проаналізуйте документ № 4 за підручником Ф. Турченка “Новітня історія України” на сторінці 274 і зробіть висновок щодо програмних цілей ОУН.

Студенти повинні знати:

- соціально-економічне та політичне становище західноукраїнських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини;
- політичні партії, їхні програми, діяльність;
- історичних лідерів С. Бандеру, А. Мельника, А. Шептицького;
- суть Мюнхенської угоди та її наслідки.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати становище українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини (20-30-ті роки XX століття).

Питання для контролю та самоконтролю самостійної роботи №7

1. Чому українські землі опинились у складі різних держав ? Які це мало наслідки у політичній, економічній та духовній сферах ?
2. У якій державі українці мали більше свобод – в СРСР, Польщі, Румунії чи Чехословаччині ? Чим це пояснити ?
3. У чому полягала суть невизначеності у відносинах українців Східної Галичини та Західної Волині з офіційною польською владою ?
4. Чи міг український народ самостійно вирішити проблему єдності українських земель ?
5. Які форми суспільної активності дали змогу українському населенню ефективно протидіяти асиміляторській політиці Польщі ?
6. У чому суть компанії “пацифікації” ? чи могла вона досягнути своєї мети?
7. Чому А. Шептицький мав значний вплив на авторитет українського населення західноукраїнських земель ?
8. Чому процес, внаслідок якого українські землі потрапили до складу Румунії, історики називають анексією, а аналогічний процес підпорядкування Закарпаття Чехословаччині – входженням ?
9. У 1925 році в Польщі діяло 12 українських політичних партій. Яким був їх вплив на суспільний розвиток ? Чи користувалися вони підтримкою українського населення ?
10. У Закарпатті діяло 30 українських політичних партій – це вияв сили чи слабкості українського національного руху в цьому регіоні ?
11. Які чинники сприяли, а які перешкоджали діяльності КПЗУ ?
12. Які передумови виникнення ОУН ? Охарактеризуйте сильні і слабкі сторони їх діяльності.
13. Чим було зумовлено проголошення автономії Карпатської України ? Чому державність Карпатської України Гітлер назвав “нежиттєздатною”?

Самостійна робота 8

***ТЕМА: Післявоєнна відбудова і розвиток України
в 1945-му році - на початку 50-тих років. Культурне життя в
другій половині 40-х на початку 50-тих років.
(4 год.)***

1. Україна в період післявоєнної відбудови. Труднощі відбудови. Територіальні приєднання.
2. Голод 1946-1947 років, його причини і наслідки.
3. Радянізація західних областей України.
4. Культурне життя в Україні в другій половині 40-их – на початку 50-тих років.

Література

О.Д. Бойко. Історія України. ст. 418.
Ю. Зайцев. Історія України. ст. 326.
Ф.Г. Турченко. Новітня історія України. ч. 2. ст. 7-42.
Політична історія України. ст.362.

Методичні вказівки

Під час вивчення теми зверніть увагу на основні напрями зовнішньополітичної діяльності УРСР наприкінці 40-х – на початку 50-тих років. Поміркуйте, чому сталінське радянсько-партійне керівництво знову допустило УРСР до сфери міжнародних відносин.

Зверніть увагу, що в даний період загони УПА та підпілля ОУН від активних бойових дій перейшли до антирадянської пропаганди та саботажу. Хоч окремі невеликі загони УПА продовжували діяти до середини 50-тих років, але як організація, УПА перестала існувати саме після смерті її командира Р. Шукевича (в березні 1950 року).

Вивчаючи проблему голоду 1946-1947 років, слід зрозуміти, що основна причина його – позиція союзного державно-партійного керівництва, яке знало про становище в сільському господарстві України і не вжило запобіжних заходів щодо злиденного положення селянства.

При вивченні культурного життя даного періоду, зрозумійте, що незважаючи на труднощі повоєнної відбудови, коли на розвиток культури не вистачало коштів, робота щодо відновлення мережі шкіл, вузів, науково-дослідних установ проводилася. Але більшовицька партія прагнула перетворити культуру в знаряддя збереження і посилення свого контролю над молоддю. У повоєнні роки розвиток культури проходив у атмосфері ідеологічної непримиримості, постійних переслідувань інакомислячих,.

Великоруський шовінізм, “ждановщина” нанесли в цей період удар особливої сили по українській культурі.

Для кращого засвоєння теми заповніть таблицю:

Діяльність УРСР на міжнародній арені	Особливості соціально-економічного розвитку	Територіальні зміни УРСР після Другої світової війни

Голодомори в Україні

Причини, наслідки	Голодомор 1933 року	Голодомор 1947 року

Радянізація Західної України

Заходи радянського керівництва	Економічна сфера	Політична сфера	Культурне життя

Боротьба ОУН-УПА з радянським окупаційним режимом

Мета	Засоби досягнення	Причина поразки

Українська культура у повоєнні роки

Галузі культури	Діячі	Твори

Студенти повинні знати:

- які територіальні зміни відбулися в Україні після Другої світової війни?
- суть операції “Вісла”;
- особливості відбудови промисловості і сільського господарства;
- суть “радянзації” західних областей України;
- діяльність ОУН-УПА на західноукраїнських землях;
- причини і наслідки голоду 1946-1947 років;
- суть культурних процесів України в другій половині 40-вих на початку 50-тих років.

Студенти повинні вміти:

- давати оцінку подіям та фактам, що сталися в повоєнній Україні.

Україна в період повоєнної відбудови

Тести

1. Перший з'їзд народних комітетів Карпатської України прийняв маніфест про возз'єднання Закарпаття з УРСР:
 - а) 26 листопада 1944 року;
 - б) 14 січня 1945 року;
 - в) 21 квітня 1945 року.
2. Договір між Чехословаччиною та СРСР про злиття Карпатської України з Радянською Україною було підписано:
 - а) 15 квітня 1945 року;
 - б) 23 травня 1945 року;
 - в) 29 червня 1945 року.
3. Операція «Вісла» була проведена польським урядом:
 - а) у березні-квітні 1947 року;
 - б) у квітні-травня 1947 року;
 - в) у червні-липні 1947 року.
4. Вибори до Верховної Ради в Українській РСР відбулися:
 - а) 1945 року;
 - б) 1946 року;
 - в) 1947 року.
5. Президія Верховної Ради УРСР прийняла укази про Державний герб УРСР, Державний прапор УРСР та Державний гімн УРСР:
 - а) 1948 року;
 - б) 1949 року;
 - в) 1950 року.
6. У липні 1944 року Д. Мануїльський очолив:
 - а) Верховну Раду УРСР;
 - б) Республіканський комітет борців за мир;
 - в) Народний комісаріат закордонних справ;
 - г) ЦК КП(б)У.
7. Делегація Української РСР взяла участь у підписанні Статуту Організації Об'єднаних Націй:

а) у серпні 1944 року;	а) у Вашингтоні;
б) у червні 1945 року;	б) у Думбартон-Оксі;
в) у липні 1945 року;	в) у Сан-Франциско.
8. Україна була обрана членом Ради Безпеки ООН:
 - а) у 1945-1946 роках;
 - б) у 1947-1948 роках;
 - в) у 1948-1949 роках.

9. Україна пропонувала встановлення прямих дипломатичних відносин:
- а) Польща (1946 рік);
 - б) Англія (1947 рік);
 - в) Єгипет (1950 рік);
 - г) Канада (1954 рік);
 - г) Судан (1956 рік).
10. Прямі збитки, заподіяні війною Російській Федерації, становили 249 млрд. крб., а збитки, завдані Україні:
- а) 225 млрд. крб.;
 - б) 255 млрд. крб.;
 - в) 285 млрд. крб.;
11. Березневий (1947 року) пленум ЦК КП(б)У увільнив з посади першого секретаря ЦК КП(б)У:
- а) Л. Кагановича;
 - б) М. Хрущова;
 - в) Л. Мельникова.
12. Перший відбудований генератор Дніпрогесу дав струм:
- а) у 1946 році;
 - б) у 1947 році;
 - в) у 1948 році;
 - г) у 1949 році.
13. Які дві події збіглись у часі:
- а) проведення грошової реформи;
 - б) обрання Л. Мельникова Першим секретарем ЦК КП(б)У;
 - в) скасування карткової системи;
 - г) участь УРСР у Дунайській конференції.

Самостійна робота 9

ТЕМА: Соціальна сфера суспільства в період загострення кризи радянської системи (середина 60-початок 80-тих років XX ст.) (2 год.)

1. Рівень життя населення.
2. Сфера медичного обслуговування.
3. Опозиційний рух. Створення УГС.
4. Культура і духовне життя

Література

О.Д. Бойко. Історія України. – К., 1999. ст. 456.
Ю. Зайцев. Історія України. – Л., 1998, ст. 352.
Ф.Г. Турченко та інші. Новітня історія України. ч. 2. ст. 89.
Політична історія України. – К., 2001. ст. 403.

Методичні вказівки

Рекомендується повторити тему “СРСР 1945-1985 рр.” із курсу “Всесвітня історія”. Підкресліть, що причини невдач реформ 50-60-тих років та застою в економіці були пов’язані із загальною кризою тоталітарного радянського режиму в цілому по СРСР.

При опрацюванні даної теми вясніть, які причини низького життєвого рівня трудящих республіки, які наслідки мала деформація у розвитку між містами і селами УРСР, які основні підсумки розгортання опозиційного руху 60-70-тих років в УРСР.

При вивченні культурного життя висловіть судження, чим була викликана репресивна політика партійно-державного керівництва щодо діячів української культури в 70-80-тих роках, чи вона досягла поставленої мети :

Для кращого засвоєння теми заповніть таблиці:

Соціально-економічний розвиток	Прояви кризових явищ в економіці	Результати реформ 1965-1980 років	
		позитивні	негативні

Причини появи	Програмні цілі	Зміст діяльності
а) дисиденти		
б) правозахисники		

Студенти повинні знати:

- характер суспільно-політичного життя радянського суспільства в середині 60-80-тих років;
- спроби реформування економіки, її наслідки;
- характерні риси політики русифікації;
- причини і наслідки дисидентського руху.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати етносоціальні процеси та рівень життя населення України в середині 60-тих – на початку 80-тих років;
- давати оцінку опозиційному руху, виділяти його особливості;
- характеризувати процес русифікації та ідеологізації культурного життя даного періоду.

***Перелік питань для контролю та самоконтролю
самотійної роботи № 9***

1. Які проблеми вирішував, а які породжував перехід до загальної середньої освіти ?
2. Які причини зумовили прогресуючий процес русифікації ?
3. Що таке ідеологізація навчального процесу ?
4. Чи може освіта розвиватися поза пануючими у даному суспільстві ідеологічними схемами ?
5. Як пов'язані між собою процеси централізації та денаціоналізації у радянському суспільстві ? Як вони позначилися на житті України ?
6. Що таке “маланчуківщина” ? У чому вона виявлялась ? Який вплив на духовне життя суспільства вона справила ?
7. У якій сфері – аполітичній, економічній, духовній – курс радянського керівництва на “стабілізацію” був найвідчутніший ?

Заповніть таблицю “Культура України у 70-80-тих роках”

Освіта	Наука і техніка	Література	Театр і музика	Архітектура, образотворче мистецтво